

Strategie rozvoje mikroregionu Sever

na období 2020 – 2030

Dolní Poustevna

Doubice

Jiříkov

Krásná Lípa

Lipová

Lobendava

Mikulášovice

Rumburk

Šluknov

Staré Křečany

Velký Šenov

Vilémov

Měsíc a rok zpracování:

únor 2021

Strategie rozvoje mikroregionu Sever na období od 2020 do 2030 byla schválena členskými obcemi dle jednotlivých usnesení.

Úvod	4
B. NÁVRHOVÁ ČÁST	5
1. Stanovení vize, strategických cílů, specifických cílů, opatření a aktivit	5
1.1 Východiska strategie	5
1.2 Principy	5
1.3 Vize	6
1.4 Klíčové oblasti rozvoje území	7
1.4.1. Hospodářský rozvoj.....	7
1.4.2. Infrastruktura a služby, komunitní rozvoj.....	8
1.4.3. Životní prostředí	10
1.4.4. Doprava a Cestovní ruch.....	11
1.5 Popis cílů	13
Strategický cíl 1. Zlepšit podmínky pro zaměstnávání a podnikání.....	13
1.1 Rozvoj podnikání a zaměstnanosti	13
Strategický cíl 2. Zkvalitnit infrastrukturu, zvýšit kvalitu sociálních, zdravotních a vzdělávacích služeb, zlepšit úroveň a možnosti volnočasového vyžití, posílit spolupráci a komunitní rozvoj	13
2.1 Zlepšení veřejné infrastruktury	13
2.2 Rozvoj kvality veřejných služeb.....	14
2.3 Rozvoj občanské společnosti	14
Strategický cíl 3. Zlepšit kvalitu životního prostředí.....	14
3.1 Zvýšení ekologické stability	14
Strategický cíl 4. Zkvalitnit dopravu, zvýšit atraktivnost regionu pro návštěvníky.....	15
4.1 Zkvalitnění mobility	15
4.2 Rozvoj cestovního ruchu	15
1.6 Opatření a aktivity	17
C. AKČNÍ PLÁN	
Strategický cíl 1. Zlepšit podmínky pro zaměstnávání a podnikání.....	22
Strategický cíl 2. Zkvalitnit infrastrukturu, zvýšit kvalitu sociálních, zdravotních a vzdělávacích služeb, zlepšit úroveň a možnosti volnočasového vyžití, posílit spolupráci a komunitní rozvoj	23

Strategický cíl 3. Zlepšit kvalitu životního prostředí.....	24
Strategický cíl 4. Zkvalitnit dopravu, zvýšit atraktivnost regionu pro návštěvníky.....	25

ÚVOD

Tento dokument je zpracován v rámci projektu Strategické řízení v obcích Svazku obcí Sever, Registrační číslo projektu: CZ.03.4.74/0.0/0.0/17_080/0009947. Tento projekt je financován z ESF prostřednictvím OPZ (Operační program Zaměstnanost).

Cílem projektu je ve 12 obcích mikroregionu Sever posílit a zkvalitnit strategické řízení, posílit schopnost využívat kvalitně zpracované strategie a využít vhodným způsobem rozvojové dokumenty pro kvalitní spolupráci obcí v mikroregionu Sever.

Předkládaná Strategie rozvoje mikroregionu Sever navazuje na předchozí Strategický Rozvojový Dokument Mikroregionu Sever na období r. 2007 – 2013 ze září 2007.

Předkládaná návrhová část Strategie vznikla v období říjen 2020 až únor 2021.

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

1. STANOVENÍ VIZE, STRATEGICKÝCH CÍLŮ, SPECIFICKÝCH CÍLŮ, OPATŘENÍ A AKTIVIT

V návrhové části je vyjádřena představa o rozvoji území mikroregionu Sever, a je navržen způsob jejího dosažení. Základní kapitoly návrhové části jsou tvořeny strategickou vizí, strategickými cíli, specifickými cíli, opatřeními, rozvojovými aktivitami.

1.1 VÝCHODISKA STRATEGIE

Základní výchozí myšlenkou při formulování strategie mikroregionu Sever bylo přesvědčení, že připravovaný rozvoj území by měl být udržitelný (měl by respektovat právo budoucích generací na vlastní rozvoj) a harmonický. Princip harmonie klade důraz na vyváženost aktivit s ohledem na zájmy drtivé většiny místních obyvatel, veřejných, soukromých podnikatelských i neziskových subjektů i návštěvníků a turistů.

Za stěžejní lze považovat rozvoj mikroregionu prostřednictvím stimulace vnitřního potenciálu území. Především o lidské zdroje je třeba systematicky pečovat a vhodně je rozvíjet. Z krátkodobého hlediska je účelné využít příležitostí, které spočívají v existenci vnějších zdrojů (především v nástrojích regionální politiky ČR a politiky ekonomické a sociální soudržnosti EU v novém programovém období 2021 - 2027).

Významným potenciálem disponuje partnerství veřejného, soukromého a neziskového sektoru, a to jak ve fázi přípravy rozvojových aktivit, tak při jejich realizaci a případném provozu jejich výsledků.

1.2 PRINCIPY

Součástí vize jsou principy, na nichž Svazek obcí Sever bude stavět rozvoj území. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje definuje soubor činností vedoucích k udržitelnému rozvoji území v působnosti Svazku obcí Sever. Tyto činnosti musí naplňovat následující principy:

- zachování kulturního a přírodního bohatství
- udržitelný rozvoj
- partnerství
- spolupráce
- transparentnost.

Průřezovými nástroji jsou mezisektorová a meziregionální spolupráce, podpora sítí na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni a představování příkladů dobré praxe a jejich implementace v území.

1.3 VIZE

Charakteristika území, popsaná v předchozích kapitolách, výsledky převzatých i vlastních analýz byly podkladem k rozvojové vizi, která je popisem žádoucího stavu mikroregionu Sever v budoucnosti a tvoří základní rámec pro návrhovou část strategie.

Mikroregion Sever bude atraktivním místem pro bydlení všech současných i budoucích obyvatel, kteří svým dílem přispívají k jeho rozvoji. Život na venkově bude plnohodnotnou a zdravou alternativou životu ve městech, čerpající z kvalitního životního prostředí, tradičně silných mezilidských vztahů a možností všestranného sebeuplatnění obyvatel v práci i ve volném čase. Pro návštěvníky a turisty bude přitažlivý a pohostinný.

Strategická vize

Mikroregion Sever je atraktivním místem pro zdravý život, práci i odpočinek.

Tato vize představuje dlouhodobý obraz budoucnosti regionu.

Strategické vize se opírá o identifikované rozvojové oblasti. Aspekty, ze kterých se vize skládá a na kterých vize staví, jsou:

Prosperující mikroregion – vyjadřuje pozitivní vyhlídky do budoucnosti a vůli veřejného, soukromého a neziskového sektoru ve společném úsilí pozdvihnout mikroregion do žádoucího stavu, kdy se věci daří, rozvíjejí a kde existuje naděje do budoucna, je spojený zejména s hospodářským rozvojem.

Principy udržitelného rozvoje – budou zohledňovány takové způsoby rozvoje mikroregionu, které vyváženě zohledňují hospodářský a sociální pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí.

Kvalitní život místních obyvatel – budou se vytvářet takové podmínky, které v souhrnu umožní zajistit místním obyvatelům přístup k široké škále oblastí, od nichž se kvalita života odvíjí – kvalitní veřejné a základní služby, životní příležitosti, lékařská péče, sociální péče, vzdělání, bydlení, uspokojivá policejní ochrana, práva a svoboda bez diskriminace, kvalita životního prostředí apod., zkrátene umožní místním obyvatelům růst životní úrovně v souladu s osobní spokojeností a radostí ze života.

Atraktivnost pro návštěvníky – rozvoj území je podmíněn rozvojem cestovního ruchu, který je zase podmíněn zachováním kvality životního prostředí a ochranou zdrojů, kvůli kterým sem návštěvníci primárně jezdí. Úsilí aktérů tak bude směřovat k trvalému zvyšování konkurenceschopnosti mikroregionu zlepšováním kvality služeb, zlepšováním infrastruktury, rozšiřováním volnočasových nabídek a nepolevujícím úsilím o zvyšování kvality, ochranu přírody a krajiny.

Partnerství, spolupráce a inovace – mikroregion Sever je otevřený pro spolupráci vnitřních i vnějších aktérů a zainteresovaných skupin, postavený na rozvoji a využití inovačních kapacit. Bude vytvářet platformy a projekty pro partnerství a spolupráci a společně hledat řešení klíčových úkolů v oblastech, která jsou zásadní pro hospodářský růst regionu a jeho sociálně vyrovnaný rozvoj, bude posilovat spolupráci soukromého, veřejného a neziskového sektoru a využívat inovací k rychlejšímu přenosu inovativních myšlenek na místní trh.

1.4 KLÍČOVÉ OBLASTI ROZVOJE ÚZEMÍ

Na základě hlavních závěrů analytické části byly pro naplnění stanovené vize určeny 4 klíčové oblasti rozvoje území, jimiž jsou:

1. Hospodářský rozvoj
2. Veřejná infrastruktura a služby, komunitní rozvoj
3. Životní prostředí
4. Doprava a cestovní ruch

1.4.1. HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

Na tuto rozvojovou oblast je potřeba klást největší důraz, vykazuje největší potřeby, problémy a současně potenciál rozvoje. V mikroregionu se trvale vykazuje oproti celorepublikovému průměru vyšší míra nezaměstnanosti a místní trh práce disponuje malou nabídkou pracovních míst pro uplatnění kvalifikovaných zaměstnanců, což vede k odlivu vzdělaných a kvalifikovaných lidí z mikroregionu. Na území mikroregionu existuje silná tradice průmyslové výroby, zejména v textilních a strojírenských oborech, kde zaměstnává řada středních a velkých podniků mnoho zaměstnanců a velmi perspektivním obor zde má cestovní ruch, zejména jeho šetrné formy s ohledem na chráněná území (NP České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce a CHKO Lužické hory). Podporu je proto potřeba směřovat na vytváření podnikatelských a pracovních příležitosti v uvedených odvětvích a spolu s tím usilovat o stabilizaci a posilování kapitálu ve všech jeho podobách, to je finanční, sociální i znalostní. Zejména podpora rozvoje malého a středního podnikání, vč. zakládání sociálních podniků a vytváření podmínek pro spolupráci zaměstnavatelů a škol by měla být prioritní. Je třeba se také zaměřit na efektivní využívání dotačních programů v souvislosti s podporou opatření umožňujících růst zaměstnanosti i formou veřejně prospěšných prací. Také podpora místní zemědělské produkce a podpora místních řemeslných produktů zajistí větší diverzifikaci ekonomických činností, podpoří lokální ekonomiku a dohromady povede k vyšší konkurenceschopnosti regionu a jeho hospodářskému rozvoji.

Témata k řešení v rámci rozvojové oblasti, která vyplynula z analytické části k naplnění vize:

- využít možnosti příhraničního regionu (Německo)
- posilovat segment malých a středních podniků
- snižovat vysokou míru nezaměstnanosti
- měnit strukturu uchazečů o zaměstnání v souladu s očekávaným vývojem na trhu práce
- zvyšovat přidanou hodnotu v zemědělství
- diverzifikovat zemědělské i nezemědělské činnosti
- zvyšovat nedostatečnou potravinovou soběstačnost region
- zlepšovat stav zemědělské techniky a hospodářských budov
- zvyšovat vzdělanost v segmentu zemědělství

1.4.2. INFRASTRUKTURA A SLUŽBY, KOMUNITNÍ ROZVOJ

S ohledem na často nevyhovující stav bytového fondu a nízkou intenzitu bytové výstavby, je potřeba podporovat výstavbu bytů a rodinných domů, i z toho důvodu, že dostupnost bydlení je jeden z hlavních faktorů, podle kterého se občané rozhodují, zda v regionu zůstat nebo se přistěhovat. V menších obcích a okrajových částech některých větších sídel je potřeba budovat chybějící kanalizaci. Vedle toho je nutné hledat nové využití pro velký počet brownfields v území.

Je potřeba zlepšovat stavebně-technický stav veřejných a školních budov a zařízení pro volný čas a mimoškolní vzdělávání. V mikroregionu Sever se nachází stabilizovaná síť mateřských a základních škol, i když ve větších sídlech není kapacita MŠ dostatečná. Řadu menších obcí trápí špatná dostupnost mateřských a základních škol.

S ohledem na sociálně vyloučené lokality a negativní sociální jevy v území, z nichž nejpálčivější je kriminalita, je potřeba přednostně podporovat prevenci kriminality, volnočasové aktivity mládeže, komunitní centra, odborné sociální poradenství, sociální práci a zlepšovat dostupnost sociálního bydlení pro rodiny a osoby, které nedosáhnou na tržní nájemné a jsou ohroženy sociálním vyloučením, nebo bydlí v nevyhovujících podmínkách na ubytovnách pro sociálně slabé.

V oblasti vzdělávání je potřeba zpružnit a zkvalitnit systém vzdělávání s orientací na technické obory a jazykové vzdělávání, zejména němčiny s ohledem na sousedící Německo a potenciál spolupráce s touto zemí. Školy musí více spolupracovat s místními průmyslovými podniky při zohledňování potřeb trhu práce a praktických dovedností svých žáků, zejména se to týká širokého spektra středních škol. Je potřeba dále zlepšovat školskou infrastrukturu a vybavení škol na všech stupních vzdělávání, od mateřských škol po školy střední, podporovat celoživotní vzdělávání.

Oblast zdravotnictví na území mikroregionu Sever se nachází v krizi. Ta je způsobena více faktory, z nichž nejvýznamnější jsou postupný úpadek poskytované zdravotní péče v Lužické nemocnici v Rumburku v souvislosti s dlouhodobou ekonomickou nejistotou fungování nemocnice, uzavírání ordinací praktických lékařů, kteří odcházejí do důchodu, koronavirová pandemie, perifernost mikroregionu z hlediska ČR a s tím spojená neatraktivnost území pro zdravotnický personál.

Možnost kulturního vyžití v mikroregionu Sever je v zásadě dobrá. Vedle divadla, kin a muzeí existuje i bohatá nabídka kulturních akcí s delší či kratší tradicí (poutě, slavnosti apod.). V jednotlivých obcích mikroregionu Sever jsou kulturní aktivity soustředěny do kulturních domů, kin, muzeí a dalších sálů v jednotlivých obcích. V letní sezóně se koná řada akcí venku. Jsou to nejčastěji městské a obecní slavnosti. V roce 2020 byla řada kulturních a společenských akcí z důvodu vládních opatření proti šíření koronaviru odložena nebo zcela zrušena. Celkově je na území mikroregionu poměrně dost kulturních zařízení, ta jsou ale často ve špatném technickém stavu.

Rozsah nabídky sportovních a volnočasových zařízení pro potřeby obyvatel a návštěvníků (turistů) je v celku uspokojivý, v příštích letech však bude nutné provést jejich opravy, rekonstrukce či rozšíření (především o šatny, toalety, sprchy apod.). Citelně schází veřejná prostranství pro nekoordinovanou činnost mládeže, možnost koupání a nabídka sportovního vyžití v případě nepříznivého počasí.

Velké množství aktivních spolků s dlouhodobou činností a s fungujícím příhraničním partnerstvím je solidním základem pro komunitní rozvoj, překážkou pak nedostatečné vybavení a zázemí těchto spolků. Potenciál pro rozvoj komunitního života tkví ve spolupráci (i přeshraniční) spolků, obcí a podnikatelů. Důležité je vytváření prostředí pro tuto spolupráci, např. prostřednictvím komunitních škol a využíváním mimoškolních prostor.

U obcí je potřeba se zaměřit na větší digitalizaci a elektronizaci veřejné správy a více využívat podpor na energetické úspory stávajících veřejných objektů.

Témata k řešení v rámci rozvojové oblasti, která vplynula z analytické části k naplnění vize:

- zintenzivnit bytovou výstavbu a výstavbu rodinných domů
- zabezpečit odkanalizování v malých obcích a okrajových částech některých větších sídel
- zaměřit se na využití velkého počtu brownfields
- zlepšit stavebně-technický stav veřejných budov a zařízení pro volný čas a mimoškolní vzdělávání
- posilovat elektronizaci veřejné správy na obcích
- zlepšovat provázanost, informovanost a koordinaci v sociální oblasti
- zvyšovat počet pracovníků v sociální a zdravotnické oblasti a jejich kvalifikaci
- zlepšovat dostupnost terénních služeb, sociální práce a poradenství
- navyšovat infrastrukturu a zároveň kapacitu základní sítě sociálních a zdravotních služeb
- snižovat disparitu v sociálně vyloučených lokalitách
- zavádět bezpečnostní opatření pro lepší pocit bezpečí obyvatel
- zvyšovat dostupnost sociálního bydlení
- rozvíjet vzdělávání a posilovat komunikaci mezi školami a zaměstnavateli
- zvyšovat dostupnost a kvalitu vzdělávání
- rozvíjet a posilovat vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu
- zvyšovat dostupnost a kvalitu zdravotní péče
- stabilizovat Lužickou nemocnici
- vytvářet vhodné podmínky pro přilákání zdravotnického personal
- vytvářet vhodné podmínky pro kulturní a sportovní vyžití
- zlepšovat stav objektů a jejich vybavení pro kulturu a sport
- zvyšovat podporu místních NNO
- budovat komunitních školy a mimoškolní prostory
- posilovat podporu a spolupráce spolků, obcí a podnikatelů, vč. přeshraniční spolupráce
- atraktivňovat společenské akce kvalitními programy
- více podporovat spolkový život

1.4.3. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Území mikroregionu Sever zasahuje do Národního parku České Švýcarsko, dale pak do chráněných krajinných oblastí Labské pískovce a Lužické hory. Tato skutečnost, umocněná vysokou lesnatostí území a převažujícím způsobem zemědělského využití (trvalé louky a pastviny), je příčinou vysoké ekologické stability krajiny.

Ve vztahu k aktivní ochraně přírody lze nalézt následující priority související se zvyšováním biodiverzity prostředí, stabilizací přirozených funkcí krajiny, zprůchodněním a mírněním následků fragmentace kulturní krajiny:

- tvorba a obnova biotopů zvláště chráněných druhů,
- zásahy směřující proti šíření invazních druhů rostlin,
- rozčlenění velkých půdních bloků a výsadba původních dřevin rostoucích mimo les (remízy, biokoridory, aleje, krajinetvorné sady)

Základním předpokladem ochrany vzácných stanovišť je zajistit nekontrolovatelné šíření invazních druhů. Invazní rostliny mají sklony vytvářet souvislé porosty, čímž souvisle vytlačují původní vegetaci. Mezi nejagresivnější druhy patří křídlatky, netýkavka žláznatá a další. Potencionální riziko představuje bolševník velkolepý.

Problémem v území mikroregionu je nízká efektivita likvidace a třídění komunálního odpadu ve vztahu k jeho následnému využití.

Protože území mikroregionu bývá ovlivňováno povodněmi i suchem, je potřeba se preventivně zaměřit na revitalizaci rybníků a drobných vodních nádrží.

Kvalita životního prostředí představuje jednu ze základních hodnot území mikroregionu, a proto je do budoucna potřeba kvalitní a čisté životní prostředí uchovat.

Témata k řešení v rámci rozvojové oblasti, která vyplynula z analytické části k naplnění vize:

- udržet vysoký koeficient ekologické stability a celkově příznivé životní prostředí
- zlepšovat biodiverzitu, oživovat a obnovovat staré sady, ovocné stromy a nelesní zeleň
- omezit šíření nepůvodních druhů živočichů a rostlin a likvidovat invazní druhy rostlin a živočichů
- zlepšit efektivitu a třídění komunálního odpadu a jeho včasnou likvidaci
- budovat infrastrukturu pro čištění odpadních vod
- revitalizovat rybníky a drobné vodní nádrže jako prevenci proti povodním a suchu
- posilovat nízkoenergetické a alternativní zdroje energií a jejich šetrnou spotřebu a zlepšovat čistotu vzduchu
- zavádět opatření na ochranu před extrémními projevy klimatických změn (povodně, sucha apod.)

1.4.4. DOPRAVA A CESTOVNÍ RUCH

V oblasti dopravy může mikroregion na vícero místech využívat silniční a železniční propojení do Německa, ale je potřeba zlepšit technický stav komunikací. S ohledem na bezpečnost v dopravě je potřeba se zaměřit na budování bezpečnostních prvků a rozvoj cyklo dopravy, bez kontaktu s automobilovou dopravou. Na území Národního parku České Švýcarsko je problémem nedostatek parkovacích ploch pro návštěvníky a nedostatečná veřejná přeprava v atraktivních oblastech. Příležitostí v oblasti dopravy je rozvoj veřejné a turistické dopravy v návaznosti na budování odstavných parkovacích ploch s využitím přeshraniční železniční trati pro udržitelné formy turistiky a služeb kolem Národních parků České a Saské Švýcarsko. Potřeba je také napojení na tranzitní síť.

Na území mikroregionu je cestovní ruch vnímán jako jedna z hlavních priorit ekonomického rozvoje tohoto regionu. Turismus má v oblasti navíc dlouhodobou tradici. V regionu se nachází atraktivní turistické regiony jako je České Švýcarsko nebo Lužické hory a disponuje množstvím přírodních a kulturních atraktivit, které jsou propojeny hustou sítí značených turistických tras. Problémy jsou naopak identifikovány v souvislosti s kratší turistickou sezónou, s nedostatečnou kvalitou ve službách cestovního ruchu (ubytování a stravování), nízkou úrovní spolupráce mezi poskytovateli služeb v cestovním ruchu a slabší a nevyváženou propagací regionu v ČR i v sousedním Německu. Na region, který se deklaruje jako přeshraniční, je potřeba posilovat znalost cizích jazyků poskytovatelů služeb, zejména němčiny. Velký potenciál zde má rozvoj agroturistiky, ekoturistiky, cykloturistiky a sakrální turistiky v návaznosti na doplnění systému značení k propojení turistických cílů. Příležitostí k dalšímu rozvoji je navázání užší spolupráce s dalšími subjekty cestovního ruchu a poskytovateli služeb v území. Velkým problémem je špatný stavebně technický stav některých památek, které vyžadují rozsáhlé investice. Obtížný bude návrat cestovního ruchu do stavu po odeznění koronavirové pandemie.

Témata k řešení v rámci rozvojové oblasti, která vyplynula z analytické části k naplnění vize:

- lépe využít potenciálu silničního a železničního propojení do Německa
- zlepšit technický stav komunikací (silnice, chodníky atd.)
- zavést bezpečnostní prvky v dopravě
- investovat do infrastruktury pro alternativní způsoby dopravy
- zvýšit počet parkovacích ploch pro návštěvníky NP ČŠ
- posílit veřejnou přepravu v atraktivních částech regionu
- šetrně využívat přírodních i kulturních atraktivit
- koncentrovat marketing a produktové balíčky na jedinečný fenomén regionu – lidovou architekturu podstávkových domů
- rozvíjet příhraniční partnerství
- rozšiřovat nabídku v cestovním ruchu (ubytování, stravování a doplňkové služby)
- zlepšovat stavebně technický stav některých památek, muzeí a galerií
- navazovat užší spolupráci s dalšími subjekty cestovního ruchu a poskytovateli služeb v území
- zvyšovat propagaci regionu v celé ČR a sousedním Německu
- zvyšovat kvalifikaci pracovníků v CR, zlepšit znalosti cizích jazyků, zejména Němčiny
- zaměřovat marketing i na méně známá atraktivní místa regionu a na prodloužení turistické sezóny

- využívat potenciál agroturistiky, ekoturistiky, cykloturistiky a sakrální turistiky
- více propojovat turistické cíle (turistické okruhy, naučné stezky)
- zvyšovat kvality služeb v cestovním ruchu
- zlepšovat stav objektů pro cestovní ruch

Problematika, možnosti rozvoje a uvedená témata k řešení v klíčových oblastech rozvoje území vedla zpracovatele k naformulování čtyř dlouhodobých strategických cílů. Pro každou oblast rozvoje je stanoven následující strategický cíl:

Klíčová oblast rozvoje	Strategický cíl
1. Hospodářský rozvoj	Zlepšit podmínky pro zaměstnávání a podnikání
2. Infrastruktura a služby, komunitní rozvoj	Zkvalitnit infrastrukturu, zvýšit kvalitu sociálních, zdravotních a vzdělávacích služeb, zlepšit úroveň a možnosti volnočasového vyžití, posílit spolupráci a komunitní rozvoj
3. Životní prostředí	Zlepšit kvalitu životního prostředí (podporovat biodiverzitu, diverzifikovat zemědělské činnosti, zachovat vysokou biologickou a estetickou hodnotu krajiny)
4. Doprava a cestovní ruch	Zkvalitnit dopravu, zvýšit atraktivnost mikroregionu pro návštěvníky

Realizací těchto strategických cílů bude naplňována vize. Tyto cíle vyjadřují žádoucí stav mikroregionu, kterého by mělo být dosaženo do konce platnosti strategie a vedle zajišťování naplňování vize budou zabezpečovat i kontinuitu rozvoje území. Každý strategický cíl se poté skládá ze specifických cílů, které formulují způsoby naplňování strategických cílů a prostřednictvím nich vizi. Následuje popis těchto cílů.

1.5 POPIS CÍLŮ

STRATEGICKÝ CÍL 1. ZLEPŠIT PODMÍNKY PRO ZAMĚSTNÁVÁNÍ A PODNIKÁNÍ

Pro naplnění tohoto strategického cíle byl stanoven specifický cíl:

1.1 Rozvoj podnikání a zaměstnanosti

1.1 ROZVOJ PODNIKÁNÍ A ZAMĚSTNANOSTI

Tento specifický cíl je zaměřen na řešení oblasti s nejvyšší prioritou s ohledem na výsledky šetření obyvatel v regionu a na dlouhodobě vysokou mírou nezaměstnanosti, typickou pro strukturálně postižený region. Pro naplňování tohoto cíle je důležité zajistit zejména podporu a stabilizaci podnikatelského prostředí, rozvoj malého a středního podnikání a tím vznik nových pracovních míst. Vedle vysoké nezaměstnanosti je potřeba i vytvářet podmínky pro zastavení odlivu kvalifikovaných lidí do vnitrozemí. Cíl se zaměřuje na podporu zemědělských a nezemědělských podnikatelů. Hodně bude akcentována podpora sociálního podnikání, aby se zlepšovaly podmínky pro sociálně a zdravotně znevýhodněné občany při omezených možnostech uplatnit se na volném pracovním trhu. S ohledem na dlouhodobou absenci cílených investic budou umožňovány modernizace zařízení, navyšování výrobních kapacit podnikatelů, investice do živočišné a rostlinné výroby, investice do zařízení a technologií, stavební rekonstrukce apod. Cíl také obsahuje efektivní využívání dotačních programů v souvislosti s podporou opatření umožňujících růst zaměstnanosti, a to i formou veřejně prospěšných prací. Akcentována bude podpora místní produkce a lokální ekonomiky s cílem napomoci diverzifikaci činností ve venkovském prostoru.

STRATEGICKÝ CÍL 2. ZKVALITNIT INFRASTRUKTURU, ZVÝŠIT KVALITU SOCIÁLNÍCH, ZDRAVOTNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH SLUŽEB, ZLEPŠIT ÚROVEŇ A MOŽNOSTI VOLNOČASOVÉHO VYŽITÍ, POSÍLIT SPOLUPRÁCI A KOMUNITNÍ ROZVOJ

Pro naplnění tohoto strategického cíle byly stanoveny tři specifické cíle:

2.1 Zlepšení veřejné infrastruktury

2.2 Rozvoj kvality veřejných služeb

2.3 Rozvoj občanské společnosti

2.1 ZLEPŠENÍ VEŘEJNÉ INFRASTRUKTURY

Cíl směřuje na zkvalitnění občanské vybavenosti a rozvoj kulturního a společenského života v regionu. Naplnění cíle bude dosahováno zlepšováním špatného technického stavu vzdělávacích, sociálních, zdravotních, kulturních a sportovních zařízení, stejně jako výstavbou a obnovou veřejných prostranství a další technické infrastruktury. Životní podmínky obyvatel v oblasti budou zkvalitňovány rekonstrukcemi bytového fondu měst a obcí, zasíťováním pozemků a celkově opatřeními směřovanými na podporu rodinného bydlení.

2.2 ROZVOJ KVALITY VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Druhá oblast se zaměřuje na všechny druhy veřejných služeb. Naplněním tohoto cíle se zvýší kvalita a dostupnost vzdělávacích, sociálních a zdravotních služeb. Základem všeho je pak zvyšovat kvalitu vzdělávání v mikroregionu se zaměřením na praktické dovednosti žáků a potřeby praxe, což umožní investice do infrastruktury pro předškolní, základní, střední, celoživotní vzdělávání i pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže. Naplňování cíle bude realizováno také podporou dalších sociálních a zdravotních služeb a sociální práce, jako jsou odborné sociální poradenství, terénní programy, sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pro osoby se zdravotním postižením, podpora samostatného bydlení, odlehčovací služby, chráněné bydlení, sociální a zdravotní rehabilitace apod. Důležitou součástí pro naplňování cíle bude podpora sociálního bydlení. Naplněním tohoto cíle se také zvýší transparentnost veřejné správy a samosprávy a její efektivita a kvalita, neboť důležitou součástí realizace tohoto cíle je i zlepšování dostupnosti úřadů a zvyšování účasti občanů na veřejném dění, včetně podpory tvorby územních plánů.

2.3 ROZVOJ OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI

Pro rozvoj občanské společnosti v místním měřítku je podstatná podpora činnosti spolků, budování jejich kapacit a zapojování do veřejného dění v obcích a společenských a rozhodovacích procesů. V rámci cíle bude rozvíjen místního občanský a společenský život, podporována spolupráce, včetně přeshraniční a zahraniční a tím i zvyšována absorpční kapacita regionu. Cíle bude dosahováno také podporou sportovních, kulturních a společenských akcí, divadelních souborů, koncertů, přednášek, exkurzí, soutěží, podporou odbytu místní produkce, propagací místních výrobků a služeb, pořádáním konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe apod.

STRATEGICKÝ CÍL 3. ZLEPŠIT KVALITU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Pro naplnění tohoto strategického cíle byl stanoven jeden specifický cíl:

3.1 Zvýšení ekologické stability

3.1 ZVÝŠENÍ EKOLOGICKÉ STABILITY

Na území mikroregionu se nacházejí tři velkoplošná chráněná území, z toho jedno nese značku nejvyšší ochrany a významu - Národním park České Švýcarsko. Toto přírodní dědictví vyžaduje pokračující péči o ochranu zdrojů, už jen proto, že samo o sobě znamená ekonomický potenciál mikroregionu do budoucna. Cílem je posilovat ochranu přírody a krajiny a zvyšovat ekologickou stabilitu území, aby se zajistilo uchování kvalitního a čistého životního prostředí i pro příští generace, chránila fauna a flora, chránily zdroje pro zdravý život místních obyvatel a zachovala „divokost“ přírody a tím i atraktivnost pro návštěvníky mikroregionu. Cíle bude dosaženo zvyšováním podílu čistění odpadních vod, dostupnějším a efektivnějším odpadovým hospodářstvím, zvyšováním kvality vzduchu, revitalizací rybníků a drobných vodních nádrží jako prevence proti povodním a proti suchu, odstraňováním invazivních druhů a posilováním biodiverzity obnovou a výsadbou sadů, alejí a stromořadí. Tématem je také zvyšování energetické soběstačnosti regionu prostřednictvím udržitelného, ekologického a úsporného využívání energie a zvyšování retenční schopnosti zemědělské půdy i lesních pozemků.

STRATEGICKÝ CÍL 4. ZKVALITNIT DOPRAVU, ZVÝŠIT ATRAKTIVNOST REGIONU PRO NÁVŠTĚVNÍKY

Pro naplnění tohoto strategického cíle byly stanoveny dva specifické cíle:

4.1 Zkvalitnění mobility

4.2 Rozvoj cestovního ruchu

4.1 ZKVALITNĚNÍ MOBILITY

Tento strategický cíl zahrnuje zlepšení stavu komunikací, bezpečnosti na komunikacích, zlepšení bezmotorové dopravy a zkvalitnění veřejné dopravy. Naplněním cíle se má celkově zlepšit kvalita dopravní infrastruktury a veřejné přepravy a tím zvýšit atraktivita regionu pro návštěvníky i zlepšit životní podmínky pro místní obyvatele. Navýšením plochy parkovišť také dojde k lepšímu využití regionu v oblasti cestovního ruchu, spojeného zejména s Národním parkem České Švýcarsko. Cílem je proto využít i příležitosti v oblasti turistické dopravy s využitím přeshraniční železniční trati pro udržitelné formy turistiky a služeb kolem Národních parků České a Saské Švýcarsko. V oblasti bezpečnost bude cíl naplněn budováním bezpečnostních prvků a rozvojem cyklodopravy bez kontaktu s automobilovou dopravou.

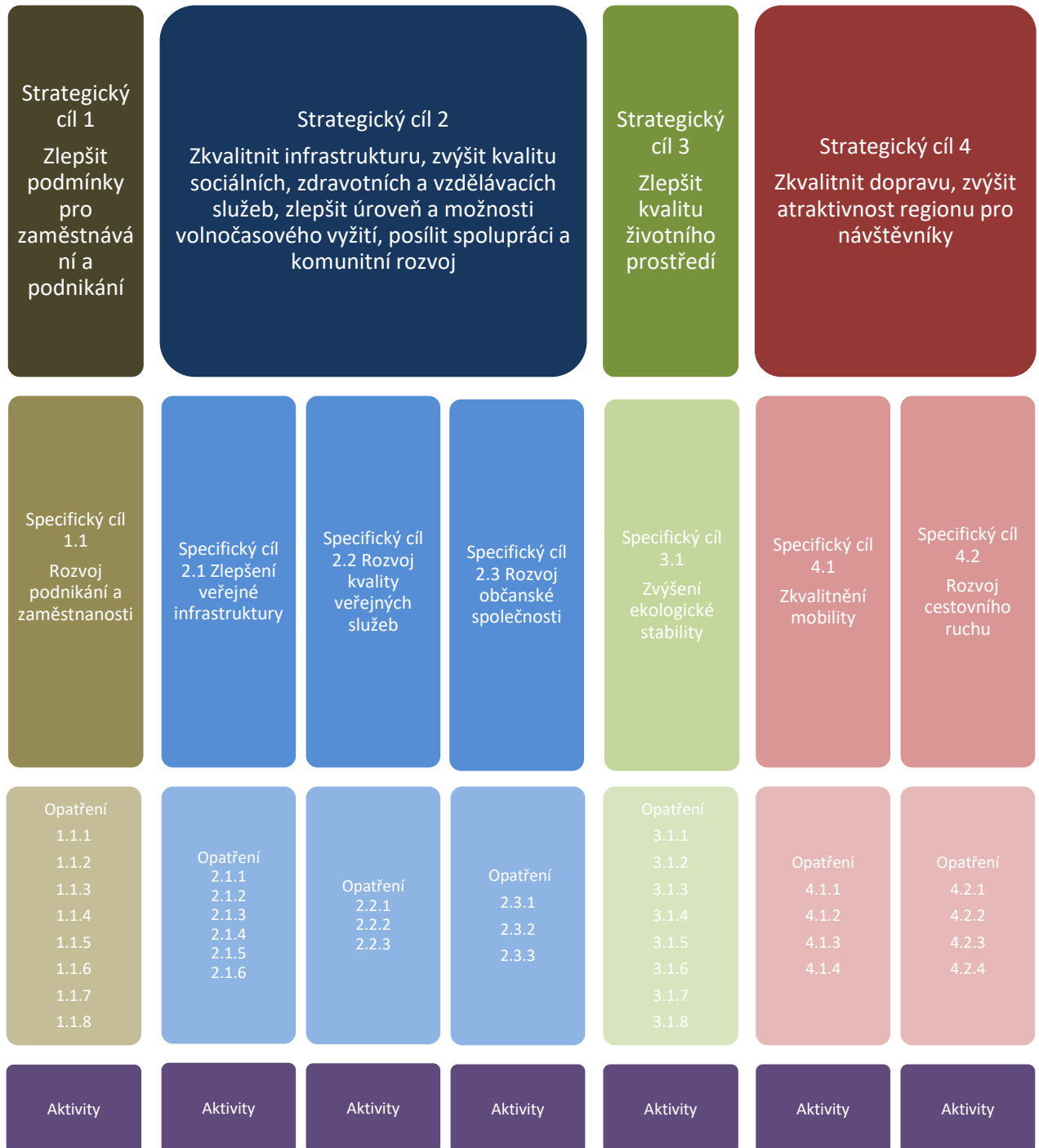
4.2 ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

Tento cíl využívá silné stránky regionu, a to strategické polohy regionu na pomezí přeshraničních turistických oblastí Českého a Saského Švýcarska a Horní Lužice a Lužických hor, s výskytem velkého množství přírodních a kulturních atraktivit a hodnot (např. národní park, jedinečná architektura podstávkových domů, fenomén skalních útvarů, vyhlídky a rozhledny, cyklotrasy apod.), které jsou propojeny hustou sítí značených národních i přeshraničních turistických tras. V rámci cíle bude využit potenciál pro rozvoj agroturistiky, ekoturistiky, cykloturistiky, hipoturistiky a sakrální turistiky v návaznosti na doplnění systému značení k propojení turistických cílů a posílena spolupráce s dalšími subjekty cestovního ruchu a poskytovateli služeb v území na obou stranách hranice. Strategie podporou cestovního ruchu a intenzivnější spoluprací aktérů přispěje k hospodářskému rozvoji území.

Základní struktura, která ukazuje vazbu mezi vizí, strategickými cíli, specifickými cíli, opatřeními a rozvojovými aktivitami vypadá následovně:

VIZE

Mikroregion Sever je atraktivním místem pro zdravý život, práci i odpočinek.

1.6 OPATŘENÍ A AKTIVITY

Specifický cíl zastřešuje soubor opatření ke stanovému tématu. Jednotlivá opatření jsou pak naplňována prostřednictvím realizace konkrétních rozvojových aktivit v celém programovém období. Aktivita označuje konkrétní činnosti v rámci opatření.

Splnění vize a dlouhodobých strategických cílů tak bude postupně zajišťováno realizací dílčích průběžných aktivit, které povedou k plnění opatření, tak k plnění specifických cílů a specifické cíle ke splnění cílů strategických. Následující tabulky rozdělené na 4 strategické cíle znázorňují vazby mezi specifickými cíli, opatřeními a jednotlivé aktivitami přiřazenými k nastaveným opatřením:

Strategický cíl 1: Zlepšit podmínky pro zaměstnávání a podnikání		
Specifické cíle	Opatření	Aktivity
1.1: Rozvoj podnikání a zaměstnanosti	1.1.1 Podpora zaměstnanosti	Veřejně prospěšné práce, vytváření podmínek pro investice v regionu, naplnění podnikatelských zón, dostupné zaměstnávání
	1.1.2 Podpora sociálního podnikání	Aktivity sociálního podnikání, modernizace výrobních kapacit, podpora vzniku nových sociálních podniků, rozšiřování kapacit stávajících sociálních podniků, pořízení potřebného vybavení, výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků
	1.1.3 Podpora investic na založení nebo rozvoj MSP	Investice do podnikatelské infrastruktury malých a středních podniků
	1.1.4 Podpora investic do inovací firem	Investice do inovační podnikatelské infrastruktury. Posílení inovační výkonnosti místních firem a zvýšení jejich konkurenceschopnosti prostřednictvím zvýšení využívání unikátních know-how vzniklých ve spolupráci s akademickým a výzkumným sektorem.
	1.1.5 Podpora investic do úspor energie	Investice do snížení energetické náročnosti firem, využití odpadní energie ve výrobních procesech, modernizace systém měření a regulace, modernizace rozvodů elektřiny, plynu, tepla v podnikatelských objektech
	1.1.6 Investice do zemědělských podniků	Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice v živočišné a rostlinné výrobě, je určena na investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu a pro školkařskou produkci. Podporovány budou též investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu a investice do pořízení peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku
	1.1.7 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Způsobilé výdaje jsou investice do výstavby a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, pořízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, finální úpravu, balení, značení výrobků (včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů) a investic souvisejících se skladováním zpracovávané suroviny, výrobků a druhotných surovin vznikajících při zpracování. Způsobilé jsou rovněž investice vedoucí ke zvyšování a monitorování kvality produktů, investice související s uváděním zemědělských a potravinářských produktů na trh (včetně investic do marketingu) a investice do zařízení na čištění odpadních vod ve zpracovatelském provozu
	1.1.8 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh	Podpora je poskytována na pořízení strojů a technologií určených pro hospodaření na lesních pozemcích jako např. stroje a technologie pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů včetně přibližování, stroje ke zpracování potěžebních zbytků, stroje pro přípravu půdy před zalesněním, stroje, technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost. Podpora se může týkat též výstavby či modernizace dřevozpracujících provozoven včetně technologického vybavení. Investice související s používáním dřeva jako suroviny nebo zdroje energie jsou omezeny na všechny pracovní operace před průmyslovým zpracováním; za průmyslové zpracování se nepovažuje mechanické zpracování dřeva na různé polotovary (např. výroba řeziva a jeho základní opracování)

Strategický cíl 2: Zkvalitnit infrastrukturu, zvýšit kvalitu sociálních, zdravotních a vzdělávacích služeb, zlepšit úroveň a možnosti volnočasového vyžití, posílit spolupráci a komunitní rozvoj		
Specifické cíle	Opatření	Aktivity
2.1 Zlepšení veřejné infrastruktury	2.1.1 Podpora bydlení	Rekonstrukce bytového fondu měst a obcí, včetně regenerace bytových domů, zasíťování pozemků, podpora bydlení
	2.1.2 Zkvalitňování veřejného prostoru	Výstavba a rekonstrukce veřejných prostranství, veřejného osvětlení, obecního rozhlasu, internetu a dalších inženýrských sítí
	2.1.3 Podpora vzdělávací infrastruktury	Výstavba a rekonstrukce školských a dalších vzdělávacích zařízení včetně jejich vybavení
	2.1.4 Podpora sociální infrastruktury	Investice do infrastruktury sociálních služeb včetně vybavení
	2.1.5 Podpora zdravotnické infrastruktury	Investice do zdravotnické infrastruktury včetně vybavení
	2.1.6 Sportovní a zábavní vyžití	Výstavba a rekonstrukce dětských hřišť, sportovišť, kulturních domů, kin včetně vybavení
2.2 Rozvoj kvality veřejných služeb	2.2.1 Podpora vzdělávání	Podpora rozvoje kapacit pro vzdělávání, nových metod výuky a rozvoj klíčových kompetencí
	2.2.2 Podpora sociálních služeb	Podpora rozvoje a zvyšování kvality poskytovaných sociálních služeb
	2.2.3 Podpora zdravotnictví	Podpora zvyšování kvality a dostupnosti zdravotní péče
2.3 Rozvoj občanské společnosti	2.3.1 Podpora aktivit občanské společnosti	Podpora činnosti spolků a kulturních zařízení vč. zázemí pro jejich činnosti a vybavení, podpora aktivit komunitních škol, podpora tradičních řemesel a výrobků, podpora fungujících neziskových organizací, podpora zapojování občanů do dění v obcích
	2.3.2 Podpora akcí a projektů spolupráce	Podpora sportovních, kulturních a společenských akcí, divadelních souborů, koncertů, přednášek, exkurzí, soutěží
	2.3.3 Komunitně vedený místní rozvoj	Příprava a administrace projektů pro členy Svazku obcí Sever, semináře, workshopy, podpora zapojení veřejnosti do rozhodování v obcích, komunikace a spolupráce v obcích

Strategický cíl 3: Zlepšit kvalitu životního prostředí		
Specifické cíle	Opatření	Aktivity
3.1 Zvýšení ekologické stability	3.1.1 Čistota odpadních vod	Podpora individuálního čištění u provozoven a objektů (penzióny) malých a středních podnikatelů, kteří se nemohou napojit na kanalizaci, napojení na stávající ČOV
	3.1.2 Ekologická stabilita přírody a krajiny	Zmírňování důsledků fragmentace krajiny, ekologická opatření v lesích, aplikace metod lesního a zemědělského hospodaření chránících životní prostředí, zvyšování průchodnosti krajiny, zvyšování diverzity biotopů, management chráněných území.
	3.1.3 Odpadové hospodářství	Podpora třídění, podpora zpracování bioodpadů, výstavba a rekonstrukce sběrných dvorů, provozovny zpracovávající odpady, kompostárny, podpora efektivního svozu odpadů, sběrné nádoby, svozová zařízení
	3.1.4 Čistota vzduchu	Kotlíkové dotace, zvyšování energetické efektivity rodinných domů, snižování prašnosti v obcích, výsadba izolační zeleně, netradiční zdroje vytápění, společné zdroje tepla
	3.1.5 Čistota vody	Protierozní a protipovodňová opatření, zvyšování retenční schopnosti krajiny, podpora technologií šetřících vodou, podpora využití srážkové vody, budování drobných nádrží, výstavba a rekonstrukce vodovodních řadů
	3.1.6 Úspora energií ve veřejných budovách	Výstavba a rekonstrukce obecních úřadů, všech stupňů škol, zdravotních středisek, muzeí a dalších veřejných budov
	3.1.7 Posílení biodiverzity	Likvidace a omezování výskytu vybraných invazních druhů rostlin (např. boševník velkolepý a druhy rodu křídlatka)
	3.1.8 Posílení přirozené funkce krajiny	Výsadba dřevin na nelesní půdě v územích se schválenými plány péče

Strategický cíl 4. Zkvalitnit dopravu, zvýšit atraktivnost regionu pro návštěvníky		
Specifické cíle	Opatření	Aktivity
4.1 Zkvalitnění mobility	4.1.1 Oprava komunikací	Preference oprav páteřních komunikací, komunikací u objektů občanské vybavenosti a u turisticky atraktivních cílů
	4.1.2 Bezpečnost na komunikacích, cyklodoprava	Zvyšování bezpečnosti dopravy, např. bezbariérový přístup zastávek, chodníky, zvuková a jiná signalizace pro nevidomé, přizpůsobení komunikací pro nemotorovou dopravu osobám s omezenou pohyblivostí nebo orientací aj. Výstavba a modernizace cyklostezek v podobě stavebně upravených a dopravním značením vymezených komunikací, na kterých je vyloučená automobilová doprava. Výstavba a modernizace cyklotras se zaměřením na podporu integrovaných řešení, např. cyklistické pruhy na komunikacích nebo víceúčelové pruhy. Podpořeny mohou být cyklostezky a cyklotrasy sloužící k dopravě do zaměstnání, škol a za službami.
	4.1.3 Údržba a obslužnost	Zimní a letní údržba silnic a železnic, sněhové zábrany, základní dopravní obslužnost, vč. napojení na turistickou infrastrukturu
	4.1.4 Kvalitní veřejná doprava	Informační dopravní systémy, výstavba, rekonstrukce a humanizace autobusových a železničních zastávek, nákup moderních vozidel pro veřejnou dopravu
4.2 Rozvoj cestovního ruchu	4.2.1 Zvyšování kvality služeb CR	Výstavba a rekonstrukce ubytovací a stravovací capacity včetně vybavení, parkoviště, podpora provázanosti služeb v cestovním ruchu
	4.2.2 Turistická infrastruktura	Výstavba a rekonstrukce atraktivit pro turisty včetně vybavení - např. sportovní vyžití pod střechou, turistické trasy, naučné stezky, hipostezky, lyžařské trasy, rozhledny, muzea
	4.2.3 Podpora udržitelného cestovního ruchu	Publikační činnost, značení turistických tras, spolupráce různých subjektů v oblasti cestovního ruchu, přeshraniční spolupráce
	4.2.4 Ochrana a propagace kulturního dědictví	Opravy, revitalizace, restaurování a zpřístupnění nemovitých památek, záchrana a restaurování movitých památek, odborná publikační činnost a propagace památek

C. AKČNÍ PLÁN

STRATEGICKÝ CÍL 1. ZLEPŠIT PODMÍNKY PRO ZAMĚSTNÁVÁNÍ A PODNIKÁNÍ

Navrhované aktivity:

Podnikání

- vytvořit databázi objektů a pozemků ve vlastnictví obcí vhodných pro podnikání
- zpracovat studii podrobně mapující podnikání v území, jeho problémy a potřeby
- podnikatelská kavárna – iniciovat pravidelná setkávání podnikatelů a zaměstnavatelů v území
- sdílená „četa“ – úklid, údržba zeleně, obsluha parkovacích ploch...
- aktivní zapojení do řešení problematiky dopravy v území – možnost provozovat parkoviště, kyvadlovou dopravu
- tvorba tematicky propojené sítě atraktivit na půdorysu svazku
- propojení svazku turistickou trasou (naučnou stezkou, cyklotrasou, cyklostezkou, běžeckou tratí)
- tvorba venkovského klastru (místní firmy + obce + instituce typu OHK, ÚP, SHR)
- využití místních zdrojů (dřevo) pro tvorbu přidané hodnoty
- komunitní energetika na bázi Svazku obcí Sever

Školy

- spádová škola
- sdílení činností pro mateřské školy – účetní, energetik, IT údržba, dotační poradce, logoped, psycholog, cizí jazyky
- spolupráce školních jídelen a výdejen, zapojení do klastru

Služby

- sdílení služeb v sociální oblasti v návaznosti na Komunitní plán sociálních služeb pro stárnoucí populaci
- sdílení služeb pro volnočasové aktivity dětí a mládeže
- sdílené poradenství – exekuce, dluhy, finanční gramotnost

Obecně

- zpracování přehledu na využití dotačních titulů pro výše uvedené aktivity

STRATEGICKÝ CÍL 2. ZKVALITNIT INFRASTRUKTURU, ZVÝŠIT KVALITU SOCIÁLNÍCH, ZDRAVOTNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH SLUŽEB, ZLEPŠIT ÚROVEŇ A MOŽNOSTI VOLNOČASOVÉHO VYŽITÍ, POSÍLIT SPOLUPRÁCI A KOMUNITNÍ ROZVOJ

Navrhované aktivity:

- zpracovat společný návrh na zlepšení dopravní obslužnosti území (MHD)
- zapojit se do řešení problematiky individuální automobilové dopravy v severovýchodní části NP ČŠ
- prověřit možnosti využití brownfields a obdobných ploch pro vybudování záchytných parkovišť
- vytvořit společný plán pro zkvalitnění infrastruktury
- vytvořit společný plán pro investice a aktivity volnočasového vyžití
- sdílení služeb údržby komunikací
- společný plán a realizace cyklostezek
- vytvořit společný vizuál Svazku obcí Sever pro infotabule a značení podél komunikací
- využít možností podávat žádosti o dotace za Svazek obcí Sever, nikoliv individuálně (digitalizace)
- společné řízení projektů včetně finančního řízení

- vytvořit marketingový plán pro nalákání „mozků“, vytvořit nabídku zaměstnání, uplatnění, podpory vlastního podnikání, bydlení dle aktuálních trendů (např. na bázi participativního bydlení)

- vytvořit společný harmonogram kulturních a sportovních akcí, podporovat „místní“ ligy

Obecně

- zpracování přehledu na využití dotačních titulů pro výše uvedené aktivity

STRATEGICKÝ CÍL 3. ZLEPŠIT KVALITU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Navrhované aktivity:

- Navrhnout společná řešení pro definované problémy a potřeby v oblasti ŽP (odkanalizování, čištění odpadních vod)
- Příprava komplexních projektů do OPŽP 21+
- Prosazovat začlenění místních potřeb do NP ŽP (program pro obce v NP)
- Zvýšit intenzitu spolupráce v oblasti odpadového hospodářství (svoz, nakládání, zhodnocení, likvidace)
- Zpracovat studii na společné materiálové a energetické využití TKO a BRKO
- Propojit obce liniovou výsadbou ovocných dřevin podél cest
- Realizovat společná drobná opatření v krajině na podporu retence vody (sít drobných vodních ploch – stávajících i nových)

STRATEGICKÝ CÍL 4. ZKVALITNIT DOPRAVU, ZVÝŠIT ATRAKTIVNOST REGIONU PRO NÁVŠTĚVNÍKY

Navrhované aktivity:

- budování atraktivit v obcích a jejich bezprostředním okolí
- vytvořit společnou síť turistických tras (zokruhovanou) pro pěší a cyklo
- vlastní vizuál území pro navigaci, info apod.
- vytvořit koordinovanou nabídku akcí na hlavní sezónu (hudba, divadlo, gastro, turistika, řemesla)
- prověřit potenciál území pro budování záchytných parkovišť
- prověřit možnou nabídku objektů a pozemků pro podnikání v CR
- nabídka místních gastro specialit a řemeslných výrobků